

వాల్మీకి రామాయణం- యుద్ధకాండ

122 - ద్యావించక్షుత్తరశతతమః సర్గః

|| దశరథప్రతిసమాదేశః ||

ఏతచ్ఛ్చత్వా శుభం వాక్యం రాఘవేణ సుభాషితమ్ |
 ఇదం శుభతరం వాక్యం వ్యాజహార మహేశ్వరః || 1 ||
 పుష్కరాక్ష మహాబాహో మహావక్షః పరంతప |
 దిష్ట్యా కృతమిదం కర్త త్వయా శస్త్రభృతాంవర || 2 ||
 దిష్ట్యా సర్వస్య లోకస్య ప్రవృద్ధం దారుణం తమః |
 అపావృత్తం త్వయా సంఖ్యే రామ రావణజం భయమ్ || 3 ||
ఆశ్వాస్య భరతం దీనం కౌసల్యాం చ యశస్వినీమ్ |
కైకేయాం చ సుమిత్రాం చ దృష్ట్వా లక్ష్మణమాతరమ్ || 4 ||
 ప్రాప్య రాజ్యమయోధ్యాయాం నందయిత్వా సుహృజ్ఞనమ్ |
 ఇక్ష్వాకూణాం కులే వంశం స్థాపయిత్వా మహాబల || 5 ||
ఇష్ట్యా తురగమేధేన ప్రాప్య చానుత్తమం యశః |
బ్రాహ్మణేభ్యో ధనం దత్త్వా త్రిదివం గంతుమర్హసి || 6 ||
 ఏష రాజా విమానస్థః పితా దశరథస్తవ |
 కాకుత్స్థ మానుషే లోకే గురుస్తవ మహాయశాః || 7 ||
ఇంద్రలోకం గతః శ్రీమాంస్త్వయా పుత్రేణ తారితః |
లక్ష్మణేన సహ బ్రాత్రా త్వమేనమభివాదయ || 8 ||
 మహాదేవవచః శ్రుత్వా కాకుత్స్థః సహలక్ష్మణః |
 విమానశిఖరస్థస్య ప్రణామమకరోత్పితుః || 9 ||
దీప్యమానం స్వయా లక్ష్మ్యా విరజోఽంబరధారిణమ్ |
లక్ష్మణేన సహ బ్రాత్రా దదర్శ పితరం విభుః || 10 ||
 హర్షేణ మహతాఽఽవిష్టో విమానస్థో మహీపతిః |
 ప్రాణైః ప్రియతరం దృష్ట్వా పుత్రం దశరథస్తదా || 11 ||
ఆరోప్యాంకం మహాబాహుర్వరాసనగతః ప్రభుః |
బాహుభ్యాం సంపరిష్యజ్య తతో వాక్యం సమాదదే || 12 ||
 న మే స్వర్గో బహుమతః సమ్మానశ్చ సురర్షిభిః |
 త్వయా రామ విహీనస్య సత్యం ప్రతిశృణోమి తే || 13 ||

వాల్మీకి రామాయణం- యుద్ధకాండ

122 - ద్యావించక్షుత్తరశతతమః సర్గః

[* అధికశ్లోకం - అద్య త్వాం నిహతామిత్రం దృష్ట్వా సంపూర్ణమానసమ్ |
నిస్తీర్ణవనవాసం చ ప్రీతిరాసీత్పరా మమ || *]

కైకేయ్యా యాని చోక్తాని వాక్యాని వదతాం వర |

తవ ప్రవ్రాజనార్థాని స్థితాని హృదయే మమ || 14 ||

త్వాం తు దృష్ట్వా కుశలినం పరిష్యజ్య సలక్ష్మణమ్ |

అద్య దుఃఖాద్విముక్తోఽస్మి నీహారాదివ భాస్కరః || 15 ||

తారితోఽహం త్వయా పుత్ర సుపుత్రేణ మహాత్మనా |

అష్టావక్రేణ ధర్మాత్మా తారితో బ్రాహ్మణో యథా || 16 ||

ఇదానీం తు విజానామి యథా సౌమ్య సురేశ్వరైః |

వధార్థం రావణస్యేదం విహితం పురుషోత్తమ || 17 ||

సిద్ధార్థా ఖలు కౌసల్యా యా త్వాం రామ గృహం గతమ్ |

వనాన్నివృత్తం సంహృష్టా ద్రక్ష్యత్యరినిషూదన || 18 ||

సిద్ధార్థాః ఖలు తే రామ నరా యే త్వాం పులిం గతమ్ |

జలార్తమభిషిక్తం చ ద్రక్ష్యంతి వసుధాధిపమ్ || 19 ||

అనురక్తేన బలినా శుచినా ధర్మచారిణా |

ఇచ్ఛామి త్వామహం ద్రష్టుం భరతేన సమాగతమ్ || 20 ||

చతుర్దశ సమాః సౌమ్య వనే నిర్యాపితాస్త్యయా |

వసతా సీతయా సార్థం లక్ష్మణేన చ ధీమతా || 21 ||

నివృత్తవనవాసోఽసి ప్రతిజ్ఞా సఫలా కృతా |

రావణం చ రణే హత్యా దేవాస్తే పరితోషితాః || 22 ||

కృతం కర్త యశః శ్లాఘ్యం ప్రాప్తం తే శత్రుసూదన |

బ్రాతృభిః సహ రాజ్యస్థో దీర్ఘమాయురవాఘ్నుహి || 23 ||

ఇతి బ్రువాణం రాజానం రామః ప్రాంజలిరబ్రవీత్ |

కురు ప్రసాదం ధర్మజ్ఞ కైకేయ్యా భరతస్య చ || 24 ||

సపుత్రాం త్వాం త్యజామీతి యదుక్తా కైకయీ త్వయా |

స శాపః కేకయీం ఘోరః సపుత్రాం న స్య శత్రుభో || 25 ||

స తథేతి మహారాజో రామముక్త్యా కృతాంజలిమ్ |

లక్ష్మణం చ పరిష్యజ్య పునర్యాక్యమువాచ హ || 26 ||

వాల్మీకి రామాయణం- యుద్ధకాండ

122 - ద్యావింశత్యుత్తరశతతమః సర్గః

రామం శుశ్రూషతా భక్త్యా వైదేహ్య సహ సీతయా |
కృతా మమ మహాప్రీతిః ప్రాప్తం ధర్మఫలం చ తే || 27 ||

ధర్మం ప్రాప్సుసి ధర్మజ్ఞ యశశ్చ విపులం భువి |
రామే ప్రసన్నే స్వర్గం చ మహిమానం తదైవ చ || 28 ||

రామం శుశ్రూష భద్రం తే సుమిత్రానందవర్ధన |
రామః సర్వస్య లోకస్య శుభేష్వభిరతః సదా || 29 ||

ఏతే సేంద్రాస్త్రయో లోకాః సిద్ధాశ్చ పరమర్షయః |
అభిగమ్య మహాత్మానమర్చంతి పురుషోత్తమమ్ || 30 ||

ఏతత్తదుక్తమవ్యక్తమక్షరం బ్రహ్మనిర్మితమ్ |
దేవానాం హృదయం సౌమ్య గుహ్యం రామః పరంతపః || 31 ||

అవాప్తం ధర్మచరణం యశశ్చ విపులం త్వయా |
రామం శుశ్రూషతా భక్త్యా వైదేహ్య సహ సీతయా || 32 ||

స తథోక్త్యా మహాబాహుర్లక్ష్మణం ప్రాంజలిం స్థితమ్ |
ఉవాచ రాజా ధర్మాత్మా వైదేహీం వచనం శుభమ్ || 33 ||

కర్తవ్యం న తు వైదేహి మన్యుస్తాగమిమం ప్రతి |
రామేణ త్వద్విశుద్ధ్యర్థం కృతమేతద్భితైషిణా || 34 ||

న త్వం సుభ్రు సమాధేయా పతిశుశ్రూషణం ప్రతి |
అవశ్యం తు మయా వాచ్యమేష తే దైవతం పరమ్ || 35 ||

ఇతి ప్రతిసమాదిశ్య పుత్రౌ సీతాం తథా స్మషామ్ |
ఇంద్రలోకం విమానేన యయా దశరథో జ్వలన్ || 36 ||

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే
ద్యావింశత్యుత్తరశతతమః సర్గః || 122 ||

